

Datum van inontvangstneming : 05/06/2015

Zaak C-189/15

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

24 april 2015

Verwijzende rechter:

Consiglio di Stato (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 maart 2015

Verzoekende partij:

Istituto di Ricovero e Cura a Carattere Scientifico (IRCCS) -
Fondazione Santa Lucia

Verwerende partijen:

Cassa conguaglio per il settore elettrico

Ministero dello Sviluppo economico

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Autorità per l'energia elettrica e il gas
Autorità per l'energia elettrica e il gas

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep tegen beslissing nr. 1600/2014 (hierna: „bestreden beslissing”) van het T.A.R. (Tribunale amministrativo regionale) della Lombardia (administratieve rechtbank van Lombardije) tot verwerping – om louter procedurele redenen – van het door het Istituto di Ricovero e Cura a Carattere Scientifico - Fondazione Santa Lucia (hierna: „verzoeker”) ingediende beroep strekkende tot vernietiging van de wettelijke en bestuurlijke regeling waarmee de bevoegde Italiaanse autoriteiten hebben vastgesteld dat „energie-intensieve” bedrijven die – zoals verzoeker – niet

actief zijn in de verwerkende industrie, niet in aanmerking komen voor belastingvoordelen die betrekking hebben op het verbruik van stroom.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Het krachtens artikel 267 VWEU voorgelegde verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging en de toepassing in de Italiaanse rechtsorde van richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit, en inzonderheid van de artikelen 11 en 17 van deze richtlijn.

Prejudiciële vragen

- 1) Valt een nationale wettelijke regeling (zoals die welke aan de orde is in het hoofdgeding), die enerzijds een definitie van het begrip „energie-intensieve bedrijven” hanteert die overeenstemt met de definitie die in richtlijn 2003/96 is vastgesteld, en die anderzijds dit type bedrijven voordelen verleent via betalingen ter financiering van de algemene stroominfrastructuurkosten (en dus niet bij wege van incentives die verband houden met heffingen op energieproducten en elektriciteit als zodanig), binnen de werkingssfeer van deze richtlijn?
- 2) Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord: staan het Unierecht en inzonderheid de artikelen 11 en 17 van richtlijn 2003/96 in de weg aan een wettelijke en bestuurlijke regeling (zoals de in casu beschreven regeling die in Italië van kracht is), die enerzijds voorziet in een stelsel van belastingverlagingen voor het verbruik van energieproducten (stroom) door „energie-intensieve” bedrijven in de zin van voornoemd artikel 17, en die anderzijds de begunstiging via dit stelsel van belastingverlagingen voorbehoudt aan „energie-intensieve” bedrijven die actief zijn in de verwerkende industrie, en deze voordelen dus ontzegt aan ondernemingen die in andere productiesectoren actief zijn?

Relevante Unierechtelijke bepalingen

De artikelen 11 en 17 van richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51).

Daarnaast zijn volgens de verwijzende rechter ook de overwegingen 9, 10, 11, 15 en 24, alsook de artikelen 4 en 26 van deze richtlijn relevant voor de onderhavige zaak.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

De verwijzende rechter maakt melding van een aantal wettelijke en bestuurlijke bepalingen die – ter omzetting van richtlijn 2003/96 – in een ingewikkeld systeem van belastingverlagingen voor „energie-intensieve” bedrijven voorzien:

1. Decreto legislativo nr. 26 van 2 februari 2007 tot omzetting van richtlijn 2003/96.
2. Decreto-legge nr. 83 van 22 juni 2012 houdende „urgentiemaatregelen voor de binnenlandse groei” (hierna: „decreto-legge van 2012”). In het bijzonder bepaalt artikel 39 van dit wetsbesluit:
  - in lid 1 dat het begrip „energie-intensieve bedrijven” in de zin van artikel 17 van richtlijn 2003/96 uiterlijk op 31 december 2012 in een of meerdere ministeriële besluiten wordt gedefinieerd;
  - in lid 2 dat deze bedrijven aanspraak moeten kunnen maken op „gunstige belastingtarieven”;
  - in lid 3 dat de belastingbedragen die deze bedrijven verschuldigd zijn voor het gebruik van de „algemene stroominfrastructuur”, zullen worden verlaagd.
3. Het decreto ministeriale van 5 april 2013 “ (hierna: „ decreto ministeriale van 2013”) ter definiëring van „energie-intensieve bedrijven”. Bij dit besluit is artikel 39 van het decreto-legge van 2012 uitgevoerd, met name:

is in artikel 2 een definitie van het begrip „energie-intensieve bedrijven” opgenomen die strookt met die welke in richtlijn 2003/96 is vastgesteld;

  - bepaalt artikel 3 dat de algemene stroominfrastructuurkosten zullen worden herzien nadat bij een ministerieel besluit richtsnoeren daarvoor zullen zijn vastgesteld. Deze herziening dient te geschieden op basis van een „degressieve kostenstructuur” ten opzichte van het stroomverbruik (hoe hoger het verbruik, hoe lager de kosten).
4. De richtsnoeren van de Ministro dello sviluppo economico (minister voor Economische ontwikkeling) van 24 juli 2013 (hierna: „ministeriële richtsnoeren van 2013”), houdende uitvoering van artikel 39, lid 3, van het decreto-legge van 2012 en van artikel 3 van het decreto ministeriale van 2013. Bij deze richtsnoeren wordt de Autorità per l’energia elettrica il gas e il sistema idrico (de stroom-, gas- en waterreguleringsinstantie) (hierna: „AEEG”) ermee belast de bijdragen ter financiering van de algemene stroominfrastructuur opnieuw te bepalen en de daarbij toegekende

verlagingen in ieder geval te beperken tot „energie-intensieve” bedrijven die actief zijn in de verwerkende industrie.

5. In oktober 2013 heeft de AEEG drie beschikkingen vastgesteld volgens welke enkel „energie-intensieve” bedrijven die actief zijn in de verwerkende industrie in aanmerking komen voor belastingverlagingen, en waarbij ondernemingen die actief zijn in andere productiesectoren – zoals verzoeker – dus van deze voordelen worden uitgesloten. Deze uitsluiting is ook opgenomen in de definitieve regeling die is vastgesteld door de CCSE (Cassa conguaglio per il settore elettrico) (het Egalisatiefonds voor de stroomsector).

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoeker is een Instituut dat gezondheidsdiensten verstrekt en medisch onderzoek verricht. De verwijzende rechter erkent dat het bijgevolg onder het begrip „zakelijke eenheid” in de zin van artikel 11, lid 1, van richtlijn 2003/96 valt.
- 2 In 2014 heeft verzoeker beroep ingesteld bij het TAR della Lombardia en vernietiging gevorderd van de handelingen waarmee de bevoegde Italiaanse autoriteiten hem toegang tot het voormelde nationale stelsel van belastingverlagingen hadden geweigerd op grond dat hij niet actief is in de verwerkende industrie.
- 3 Bij beslissing nr. 1600/2014 heeft het TAR della Lombardia de vordering van verzoeker afgewezen op louter procedurele gronden, meer bepaald omdat de gestelde termijn niet was geëerbiedigd, zonder dat het zich ten gronde heeft uitgesproken.
- 4 Verzoeker heeft tegen deze in eerste aanleg gewezen beslissing hoger beroep ingesteld bij de verwijzende rechter en om herziening van deze uitspraak verzocht, voor zover zijn verzoek daarbij niet-ontvankelijk was verklaard, en hij heeft de door hem reeds in eerste aanleg ten gronde aangevoerde argumenten herhaald.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 5 Volgens verzoeker is de door de Italiaanse autoriteiten ten behoeve van „energie-intensieve” bedrijven vastgestelde regeling van belastingverlagingen in strijd met richtlijn 2003/96, en inzonderheid met de artikelen 11 en 17 van deze richtlijn.
- 6 Hij stelt dat deze onverenigbaarheid voortvloeit uit het feit dat de Italiaanse autoriteiten de toepassing van die belastingverlagingen hebben beperkt tot „energie-intensieve” bedrijven die actief zijn in de verwerkende industrie en zij

aldus een discriminatie in het leven hebben geroepen die schending van die bepalingen van de richtlijn opleveren.

- 7 Verzoeker is namelijk van mening dat artikel 17, lid 1, van richtlijn 2003/96 nauwkeurig en eenduidig is waar in deze bepaling wordt gepreciseerd dat de lidstaten „energie-intensieve” bedrijven belastingverlagingen kunnen toekennen en de nationale autoriteiten daarvoor de keuze wordt gelaten tussen de twee volgende mogelijkheden:
  - a) aan geen enkel „energie-intensief” bedrijf een belastingverlaging toekennen;
  - b) aan alle „energie-intensieve” bedrijven belastingverlagingen toekennen.
- 8 Verzoeker betoogt dat een lidstaat, zodra hij voor de tweede mogelijkheid heeft gekozen, gehouden is om alle „energie-intensieve” bedrijven belastingverlagingen toe te kennen en niet mag discrimineren naargelang de sector waarin een onderneming actief is.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 9 Voordat de door verzoeker aan de orde gestelde vraag kan worden beantwoord, moet volgens de verwijzende rechter worden onderzocht of de artikelen 11 en 17 van richtlijn 2003/96 daadwerkelijk relevant zijn voor de afdoening van het geding.
- 10 Hoewel artikel 17 van deze richtlijn de lidstaten toestaat om belastingverlagingen aan „energie-intensieve” bedrijven met betrekking tot hun verbruik van elektriciteit te verlenen, hebben de Italiaanse autoriteiten tot nu toe artikel 39, lid 2, van het decreto-legge van 2012 immers nog niet uitgevoerd door gunstige belastingtarieven voor die bedrijven vast te stellen. De huidige voordeelregeling beïnvloedt dus niet de heffingen op het elektriciteitsverbruik, maar is overeenkomstig lid 3 van bedoeld artikel 39 veeleer gebaseerd op een gunstige verdeling – voor bepaalde categorieën ondernemingen – van de „algemene stroominfrastructuurkosten”, dat wil zeggen wettelijke gedefinieerde kosten waarmee maatregelen van algemeen nut worden gefinancierd (zoals de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen en nucleaire veiligheid) waaraan alle gebruikers bijdragen, ook degenen die niet economisch actief zijn, behoudens enkele strikt afgebakende uitzonderingen.
- 11 Gelet op het verschil tussen de in het Unierecht voorziene regeling en het nationale stelsel zoals dit in de praktijk wordt toegepast, acht de verwijzende rechter het passend om eerst de vraag te stellen of de door de Italiaanse autoriteiten ten behoeve van „energie-intensieve” bedrijven vastgestelde regeling onder het ruime begrip „belastingverlagingen” in de zin van artikel 17, lid 1, van richtlijn 2003/96 valt.

- 12 Enkel indien dit het geval is en indien dus vaststaat dat de nationale begunstigingsregeling binnen de werkingssfeer van deze Unierechtelijke bepaling valt, dient te worden nagegaan welke de juiste draagwijdte daarvan is.
- 13 In dit verband is de verwijzende rechter, anders dan verzoeker, niet van mening dat artikel 17 van richtlijn 2003/96 slechts twee opties laat, namelijk belastingverlagingen aan alle „energie-intensieve” bedrijven dan wel aan geen enkel „energie-intensief” bedrijf te verlenen, maar kunnen de nationale autoriteiten volgens hem daarentegen vrijelijk kiezen tussen de volgende mogelijkheden:
  - a) geen enkel „energie-intensief” bedrijf komt voor de betrokken incentives in aanmerking;
  - b) alle „energie-intensieve” bedrijven kunnen aanspraak daarop maken;
  - c) de belastingverlagingen in kwestie worden uitsluitend toegekend aan bepaalde „energie-intensieve” bedrijven die in een aantal specifieke, door de nationale autoriteiten aangewezen sectoren actief zijn, en zulks ter bereiking van bepaalde bijzondere doelstellingen van algemeen nut.
- 14 Die benadering van artikel 17 van richtlijn 2003/96 lijkt te worden bevestigd door de bewoordingen van dit artikel en van artikel 26, lid 2, van deze richtlijn, dat bepaalt dat de betrokken maatregelen staatssteun kunnen inhouden. Volgens de verwijzende rechter is het immers weinig waarschijnlijk dat het Unierecht van de lidstaten verlangt dat zij incentives vaststellen die als staatssteun kunnen worden beschouwd, te weten maatregelen die afwijken van de algemene mededingingsregels van deel III – titel VII VWEU.
- 15 Ten slotte is verwijzende rechter van oordeel dat artikel 11, lid 4, van richtlijn 2003/96, volgens welke bepaling de lidstaten het toepassingsgebied van het verlaagde belastingniveau voor zakelijk gebruik kunnen beperken, steunt biedt aan de opvatting dat de lidstaten over een vrij grote beoordelingsmarge beschikken.